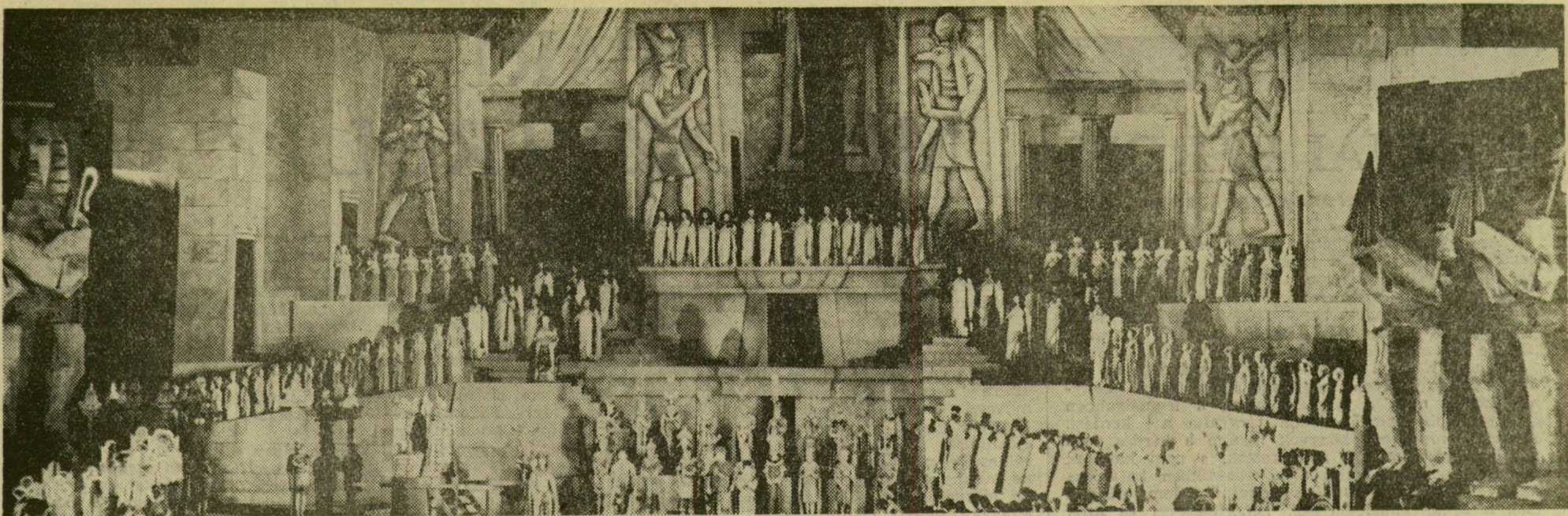

AZ AIDA MONUMENTÁLIS SZÍNPADKÉPE

**Szegedi
Ünnepi
Hetek**

Ma este Aida

A szegedi szabadtérin ma, vasárnap este kerül a közönség elé a játékok idei programjának egyik legnagyobb érdeklődéssel várt produkciója, Verdi Aida című operája. Az előadást Mikó András rendezi és Vaszy Viktor vezényli.

Radames

Pedro Lavirgen

Vészjóslóan csapódtak aszfalthoz a kövér esőcseppek, éppen jó ütemben kerültkünk fedél alá sajtófogadásra a szabadtéri játékok igazgató-ságán. Velünk egy időben még hárman indultak ugyanide, az Aida külföldi vendégművészei. Mégsem jöttek egyszerre, csupán Glossop, az atléta toppant be vizesen, mosolyogva, pontosan. Aida és Radames, Verdi reménytelen közközlákkal elevenen sűrbe falazott szerelmespárja, csak jóval később... Maria Biesu és Pedro Lavirgen taxival érkezett.

A Barcelónai Operaház fiatal tenoristája jó kedélyű, szívélyes művészember; közvetlen, elegáns társalgó, gesztusai, érzékeny mozdulatjai mögött temperamentumos színpadhős jellegei vibrálnak. Először jár Szegeden, harmadszor Magyarországon, Budapesten már kétszer hallották az Operában, honi kritikuskaink általában dicsérték. Szerepcserével kezdjük az interjút, s mint alkalmi kritikussá avasztált tenoristát, kértük Lavirgent, mondjon véleményt a magyar operajátszásról.

— Tagadhatatlan, hogy Európa egyik legjelentősebb zenei élete zajlik Magyarországon. Ami az operajátszást illeti, hihetetlenül komoly előnye színházaiknak, hogy egész évadban, szinte napon-

ta játszanak. Szervezeti egy-ségben rendezőktől a sűgő-kig, karmesterektől a tech-nikai személyzetig vala-mennyien együtt dolgoznak; állandóan, rendszeresen — ami a nyugati staggione-rendszerhez képest optimáli-

hanghi távolságok; a folyto-nos ugrások alaposan próbá-ra tettek, azóta sem találko-ztam ilyen nehéz operával.

— Lavirgen ma keresett, népszerű művész, megfordult a legjelentősebb európai színpadokon: Angliában, Olasz-

Enyedi Zoltán felvétele

sabb feltételeket biztosít. Ilyen körülmények csak jót, színvonalas munkát eredmé-nyezhetnek, miként a magyar operajátszás is nemzetközi-leg elismert, kitűnő.

— Személyes tapasztalatait is ezt igazolják?

— Feltétlenül. Jómagam például nagyra értékelem a magyar rendezőket, Mikó András, Békés András ki-váló ismerői a színpadnak, különösen a tömegjelenetek beállítását, mozgatóját irá-nyítják bravúrosan. Partne-reim közül Komlóssy Erzsébet erőteljes szerepalakításá-ra, Házy Erzsébet nagyszerű adottságaira emlékszem.

— Pályája templomi kó-rusban indult, aztán szüksé-ges kitérőkkel — gimnázium, a madridi egyetem bölcsész-kara, hatévi irodalomtanári katedra egy fővárosi iskolá-ban — Saragossában folyta-tódott.

— Spanyol szerző, Ar-rieta: Marina című operájá-ban léptem először közönség elé, mondhatom, beleizzad-tam, Kimerítő áriák, nagy

országban, Ausztriában, sőt szívesen látott vendég az Egyesült Államokban, még Mexikóban is, pedig ott...

— Általában nem viszik túlzásba a spanyol szimpá-tiát. De hát azért megvol-tunk, a közönség egy-egy szép momentumért elfelejtet-te a jelmez alatti civil állam-polgárságom.

— Panaszkodott a Marina „gyilkos” szolamaira. Vajon próbálta-e már torkát mo-dern szerzők művein?

— Nem. Túlságosan fog-lalt vagyok, sok szerződés szólít szerte a világban, s ahhoz, hogy valamely mo-dern operát megtanuljak, a rendesen szükségesnél több idő kell.

Pedro Lavirgen, a szegedi fesztivál-Aida tenoristája-ként Luigi Ottolini és Alfon-so La Morena „szerződéses jogutódja”, augusztus végén visszatér hazájába. A sevil-lai ünnepi játékokon sem lesz könnyű dolga, hiszen ott is Radamest énekel.

Nikolényi István

Lejegyezte:
Ördögh Szilveszter

Somogyi Károlyné felvétele

Komlóssy Erzsébet mint Amnerisz

A szabadtéri jó közérzete

Mikó András a jubiláló játékokról

Tíz esztendővel ezelőtt, 1959. júliusában Mikó András rendezésében került a Dóm előtti színpadra a húsz esztendő-szünet után újra kez-dett szabadtéri játékok első előadása, Erkel Ferenc azóta itt sok előadás megért és sok sikert aratott operája, a Hunyadi László. Mivel is kezdhetnénk ma beszélgetésünket Mikó Andrásról, mint vissza-pillantással? Hogyan látja az elmúlt tíz évet a rendező, a játékok egyik elindítója, a szabadtéri művészi struktúrájának, dramaturgiájának és játéktípusának egyik meg-teremtője?

— A tíz esztendő legfőbb eredményei szerintem — mondja —, mindenekelőtt abban foglalhatók össze, hogy a nagy lelkesedéssel kezdett szabadtéri az elmúlt esztendő-kben eljutott a stabilitás állapotába. Annak idején nagy érdeklődéssel és kíváncsisággal indultunk, körülvé-ve a közönség izgatott lelke-sedésével, hogy mit is tudunk majd csinálni ezen a hatalmas színpadon. Később, né-hány év után az volt az ér-zésünk, mintha a kezdeti lendület lanyhult, és a közön-ségérdeklődés fáradtabb lett volna. Ma viszont, más a helyzet. A szegedi szabadté-ri hazánk kulturális életének szerves részévé vált. Művészi értelemben és az erőteljes közönségigény szempontjából egyaránt stabilizálódott.

— Mit jelent ez a stabili-zálódás közelebből?

— Jó közérzetet. Minden intézmény akkor stabil, vagy kicsit szívesebben mondva, akkor „boldog”, ha érzi, hogy szükség van rá. Ez az érzés, az a tapasztalat tehát, hogy a játékokra szükség van, hogy a közönség igényli, okozza és jelenti a szabadtéri jó közérzetét.

— Azt jelentené ez, hogy a szegedi szabadtérnek nincse-nek gondjai, problémái?

— Egyáltalán nem. De most már fel sem vetődik az a kérdés, hogy szükség van-e a játékokra. Ha vitatkozunk, nem arról van szó, hogy le-gyen-e vagy ne legyen, ha-nem arról, hogy miképpen haladjunk tovább. S e tekin-tetben még kétségtelenül vannak fontos tennivalóink. Úgy gondolom például, hogy a technikai feltételek fejlődésével — értem ezen a nagyszerű világítási hangosí-tási apparátust, a megnövelt színpadteret stb. —, nem tar-tott lépést a művészi munka feltételeinek fejlődése. Bizonyos fontos változások érté-ket ezzel természetesen nem akarom tagadni. A játékok előadásain például most már hivatásos énekarok működ-nek közre, az Aida idei elő-

adása a mű eredeti nyelvén, olaszul hangzik el stb. Mégis úgy gondolom, a következő feladat a szabadtéri művészi feltételeinek fejlesztése, többek között például a próba-lehetőségek bővítése.

— Az Aida idei előadását is Mikó András rendezte. Változik-e a mű színrevitelének koncepciója a legutóbbi Aida előadáshoz képest?

— A mai kőszínház fejlő-désének iránya az intellektuális fogalmazás felé halad. Szabadtérin ez az út termé-szetesen járhatatlan, itt to-vábbra is marad a látványos-ság, mint fundamentum. Akárcsak a legutóbbi Aida előadás, ennek megfelelően kerül színpadra az idei is. Vagyis ami abban a régi Aida előadásban jó volt, azon magától értetődőleg nem változtattam. Néhány ponton viszont jobb megoldások kí-nálkoztak.

— Például?

— Megváltozott az utolsó felvonás rendezői terve. Töb-bek között azért is, mert ak-kor például a sírelzáras moz-zanata kisszerű volt. Monu-mentálisabb hatású megol-dást kellett keresnünk. Ehhez sokféle eszközt igénybe vet-tünk. Megváltozott ezenkívül a díszlet is. Régebben a színpadképet a háttérben elhe-lyezett vászonra vetített kép határozta meg. A szabadtéri világítástechnikájának fejl-ettsége azonban ma már ki-zárja ezt a megoldást. Ezért a díszleteket óriási méretű-re növeltük, s az előadást ilyen értelemben szuggesztív-vé Varga Mátyás díszleteinek hatalmas méretei teszik. Re-mélem, ezekkel a változások-kal együtt az egész előadás elnyeri majd a közönség tet-szését.

Ö. L.

Amnerisz

Komlóssy Erzsébet

— Egész évben munka, csak egy hét balatoni pihe-nés. Készülődés a Hamlet Gertrud szerepére, Amnerisz Szegeden, augusztus 31-én Kölnben Alarcosbál, szeptember 2-tól a Hamlet színpadi próbái, s októberben premier. Májusban felvette a Decca Londonban a Házy János, decemberben ismét ki-utazom egy Dvorzsák-lemez-felvételre. Jövő tavaszra Erda-dra szerepe, Wagner Rajna kincseiből, s Bánk bán hang-lemezen, Gertrudist énekelem, ezután szintén handle-mez, Kodály Te Deuma. Pi-henni talán jövő nyáron si-kerül egy rövidke hónapot. 1989. szeptember 1-től egy évre szerződésesem van Köln-be. Komoly nekibuzdulással akarom tanulni a németet. A Sámson és Delila és a Carmen címszerepeként kell németül énekelnem.

— Hogy szeretem Szege-det és a szabadtérít, nem kell mondanom. De úgy ér-zem, néha érdemesebb lenne változatosabb program-mal kirukkolni. Láttam a jövő évi tervet — tudomá-sul vettem ismét Az ember tragédiáját és a Házyt — biztosan tudom, hogy le-hetne találni más, szintén ilyen grandiózus színpad-ra való darabokat, most hirtelenjében persze nem tudok érdemben ajánlani.

Szegedet már nem a papri-káról ismerik az emberek, hanem a fesztiválról, erről a nagy zenei reprezentáció-ról, biztosan támogatnak részvételükkel az újítást! Sokba, nagyon sokba került ez a színpad, most már él-nek a feltételek: banni ké-ne velük! Amúgy, szegedie-sen! Tudom, közönségikere volt a Bánk bánnak és a Já-nos vitéznek is, de a cél, gondolom, a továbblépés, egy kis lépcsőfok a kultúra templomába, és ez a sza-badtéri remek eszköze a közönség izlésformálásának. Meg kellene próbálni. Ha én lennék az igazgató, meg-próbálnám.

— Mesén fejlődik, elég sok a parkolóhely, szép a strand, szépek a parkok, tiszta a város! De: próbáltam a kislányomnak venni kis fehérneműt, nem sikerült, mert kifogyott. Kicsit bosszantott, hisz ilyenkor Sze-gednek maximálisan ellá-tottnak kell lennie. Sok a külföldi is, vendég is, kel-lemetlen az ilyesmi! Pedig én magamat szegedinek ér-zem! Ez apróság, de olyan bosszantó, mint a szúnyog este a Szőke Tiszán. Ez a vendéglő remek ötlet és nagyon-nagyon kellemes hely, de az embert meg-eszik a szúnyogok!